

Laadinnan laadusta

Ristikon laatijan vastuulla on tuottaa ratkojalle hyvää ja laadukasta ratkottavaa. Mitä monipuolisempi sanasto ja paremmat vihjeet, sitä miellyttävämpi on ratkojan kokemus ja onnistumisen elämys, kun ruudukko on saatu täyteen.

Ristikon vaikeustaso toteutetaan ennen kaikkea vihjeiden avulla. Helpossa ristikossa käytetään paljon suoria synonyymejä, yleisiä erisnimiä, yksiselitteisiä kuvia ja muutenkin suoraviivaista vihjeitystä.

Vaikeammassa ristikossa voi laatija siten revitellä hämäreiden assosiaatioiden, rakennevihiiden ja monimerkityksisempien johtolankojen kanssa. Tietenkin vaikeammassa ristikossa voi käyttää myös harvinaisempaa sanastoa.

Ristikkosääntöjen mukaan kukin ratkaisuusana saa olla yhdessä ristikossa vain kerran, tämän nyt pitäisi olla ihan selvä juttu. Joskus sitten näkee käytettävän samoja sanoja yhdyssanojen osina. Onko tämä tulkintakysymys, laatijan laiskuutta vai suoranainen virhe?

Samoin saman sanan johdannaiset, esim. AJAA, AJAJA, AJO, AJELU voivat näyttää hassuilta, jos niitä löytyy saman ristikon sanoista sellaisinaan tai yhdyssanojen osina. Saman sanan tai samasta sanasta

johdettujen sanojen käyttöä sellaisenaan tai yhdyssanoissa tulee välttää.

Mutta missä menee raja? Ovathan esimerkiksi sanat AJAA ja AJATELLA samaa "sanaperhettä". Jokaisella laatijalla on oma rimansa, jonka korkeus ja ylitys- tai alituskynnys voi riippua kulloinkin työn alla olevasta ristikosta ja sen valmistumisen aikataulun kiireellisyydestä.

Toisinaan sanastoon, vihjeisiin tai malleihin voi jäädä kummittelemaan vähemmän laadukkaita kompromisseja. Jokainen laatija vastaa omasta tuotoksestaan ja sen laadusta!

Laatijana pyrin välttämään toistoa vihjeissä eri ristikoiden välillä. Jos laadin peräkanaa useamman ristikon, yritän keksiä mahdollisille samoille sanoille eri vihjeen kuin edellisessä tehtävässä. Ainahan tämä ei onnistu ja harmittaa siten myöhemmin, kun törmää kiireessä ja puolivahingossa toistettuun vihjeeseen.

Ristiksoon jää normaalitapauksessa väistämättä piilokirjaimia. Risteäviä sanoja kun ei ole, piiloon jäävän kirjaimen on oltava vihjeestä yksiselitteisesti pääteltävissä. Laatijan kannattaa pysähtyä miettimään ensinnäkin, mikä on ylipäänsä järkevä kirjain piiloon jätettäväksi. Toiseksi sanalle pitää keksiä järkevä vihje, ettei ratkojalle voi jäädä epäselvää, mitä kirjainta ruutuun halutaan.

Syksyn lehdet putoavat maahan asti. Älkää liukastuko niihin!

Pasi Paavilainen
pasi.paavilainen@ristikkoakatemia.fi

Lähetäkää ristikkoaiheisia kysymyksiä ja mielipiteitä osoitteeseen kysymys@ristikkoakatemia.fi